

Briselē, 2018. gada 8. februārī
Rev1

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI BANKU UN MAKSĀJUMU PAKALPOJUMU JOMĀ

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Tātad, ja vien ratificētā izstāšanās līgumā¹ nebūs noteikta cita diena, Savienības primāro un sekundāro tiesību kopums Apvienotajai Karalistei no 2019. gada 30. marta plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”)² vairs nebūs saistošs. Apvienotā Karaliste kļūs par “trešo valsti”.³

Izstāšanās sagatavošanās pasākumi skar ne tikai ES un valstu iestādes, bet arī privātus subjektus.

Ņemot vērā lielās neskaidrības, jo īpaši par iespējamā izstāšanās līguma saturu, ieinteresētajām personām tiek atgādināts par juridiskajām sekām, ar kurām būs jārēķinās, kad Apvienotā Karaliste būs kļuvusi par trešo valsti.

Ja vien iespējamajā izstāšanās līgumā nebūs paredzēts pārejas režīms, no izstāšanās dienas ES noteikumi banku un maksājumu pakalpojumu jomā (tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļūvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību (KPD)⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām⁵ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra

¹ Ar Apvienoto Karalisti notiek sarunas ar mērķi vienoties par izstāšanās līgumu.

² Tomēr saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, var vienprātīgi nolemt, ka Līgumi nebūs saistoši no kādas vēlākas dienas.

³ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

⁴ OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.

⁵ OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.

Direktīva (ES) 2015/2366 par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū⁶) Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas.

1. ATĻAUJAS PIEŠĶIRŠANA

- Apvienotās Karalistes sabiedrības, kas sniedz banku pakalpojumus⁷ un maksājumu pakalpojumus⁸, kā arī izdod elektronisko naudu⁹, vairs nevarēs izmantot atļauju¹⁰ Savienībā sniegt šos pakalpojumus un veikt darbību šajās jomās (tās zaudēs tā dēvēto “ES pasi”) un tiks uzskatītas par trešās valsts sabiedrībām attiecībā uz to iespējam dalībvalstīs dibināt filiāles¹¹ vai pārstāvniecības. Tas nozīmē, ka šīm sabiedrībām vairs nebūs ļauts Eiropas Savienībā sniegt pakalpojumus, pamatojoties uz savu pašreiz spēkā esošo atļauju.
- Sabiedrībām, kuras darbības atļauju saņēmušas no Apvienotās Karalistes kompetentajām iestādēm un kuras ir izveidojušas filiāles citās dalībvalstīs, no izstāšanās dienas būs jāievēro uzņēmējdalībvalsts noteikumi, kas piemērojami tādu sabiedrību filiālēm, kurām galvenais birojs atrodas trešā valstī,¹² tostarp prasības par to, lai spēkā būtu atļauja, ko uzņēmējdalībvalsts attiecīgā kompetentā iestāde piešķirusi saskaņā ar šiem noteikumiem. No tā var izrietēt, ka ir nepieciešams iesniegt pieteikumu, lai saņemtu atļauju darbībai filiāles vai meitassabiedrības formā, un līdz ar to varētu tikt radītas izmaiņas attiecībā uz noguldītājiem, piemēram, ja būtu nepieciešams mainīt noguldījumu garantiju mehānismus. Maksājumu iestādēm, kas darbības atļauju saņēmušas no Apvienotās Karalistes kompetentajām iestādēm, no izstāšanās dienas vairs nebūs ļauts sniegt Savienības teritorijā maksājumu pakalpojumus pāri robežām vai izmantojot filiāles, kas atrodas dalībvalstīs.¹³
- Sabiedrībām, kas darbības atļauju saņēmušas no kompetentajām iestādēm Savienībā, tai skaitā to filiālēm, pastāvīgi ir jāievēro nosacījumi, ar kādiem tām piešķirta

⁶ OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.

⁷ Sk. KPD 8. panta 1. punktu un I pielikumu. Uz vairākiem KPD I pielikumā minētiem darbības veidiem attiecas arī Direktīva 2014/65/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem (FITD II/FITR). Šis paziņojums neskar apsvērumus par ieguldījumu pakalpojumu regulējumu, un ieinteresētajām personām būtu jāiepazīstas arī dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām – Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi finanšu instrumentu tirgu jomā”.

⁸ Direktīvas (ES) 2015/2366 1. un 2. pants un I pielikums.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīva 2009/110/EK par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību.

¹⁰ Direktīvas 2013/36/ES 39. pants un Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 9. punkts.

¹¹ Direktīvas 2013/36/ES 17. pants un Direktīvas (ES) 2015/2366 19. panta 5. punkts.

¹² Direktīvas 2013/36/ES 47. pants, 15. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvā 2014/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām (NGSD), Direktīvas (ES) 2015/2366 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 8. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvā 2009/110/EK par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību.

¹³ Direktīvas (ES) 2015/2366 1. panta 1. punkts, 11. panta 1. punkts un 37. panta 1. punkts.

atļauja.¹⁴ Ja sabiedrība, kas darbības atļauju saņēmusi no kompetentās iestādes Savienībā, Apvienotajā Karalistē ir izveidojusi filiāles, šīm filiālēm būs jāatbilst tās atļaujas tvērumam, kura piešķirta sabiedrībai, kurā tās juridiskā ziņā ietilpst. Tas nozīmē arī atbilstību attiecībā uz to pamatdarbības programmu un organizācijas struktūru¹⁵ un prasībām nepieļaut, ka uzraudzības funkciju iedarbīgu veikšanu apgrūtinātu sarežģījumi trešās valsts normatīvo tiesību aktu un regulatīvo aktu ievērošanas nodrošināšanā.¹⁶ Uz pakalpojumiem, kuri ietilpst darbības atļaujas tvērumā, tostarp pakalpojumiem, ko sniedz tādas sabiedrības filiāles, kura saņēmusi darbības atļauju un atrodas trešā valstī, arī turpmāk attieksies atļauju piešķirušās kompetentās iestādes uzraudzības pilnvaras, tostarp, piemēram, tiesības ierobežot vai sašaurināt iestāžu komercdarbību, pamatdarbību vai to tīklu vai pieprasīt atbrīvoties no darbības virzieniem, kuri rada pārmērīgus riskus iestādes stabilitātei.¹⁷ Arī šo filiāļu sniegtajiem pakalpojumiem būs piemērojamas attiecīgās prasības, kas noteiktas ES tiesiskajā regulējumā.¹⁸

2. MEHĀNISMI UN RISKA DARĪJUMI

- Mehānismi, kas varētu ietekmēt to, vai sabiedrība, kas darbības atļauju saņēmusi Eiropas Savienībā, spēj patstāvīgi uzturēt risku pārvaldības un kontroles regulējumu un pietiekamu pamatdarbības noturību krīzes apstākļos, tai skaitā spēju veikt tirdzniecību un risku ierobežošanu, būs jānovērtē¹⁹ kompetentajai iestādei, kas piešķirusi darbības atļauju. Veicot šo novērtējumu, tiks ņemts vērā, piemēram, tas, vai no izstāšanās dienas sabiedrībām, kurām darbības atļauju piešķirusi kompetentā iestāde Eiropas Savienībā, ir ļauts turpināt izmantot ārpuspakalpojumus²⁰ vai uzraudzības mehānismus²¹, atbrīvojumus no lielu riska darījumu²² vai riska mazināšanas prasību²³ piemērošanas saistībā ar darījumu partneriem, kuri dibināti Apvienotajā Karalistē,

¹⁴ Direktīvas 2013/36/ES 18. panta c) punkts un Direktīvas (ES) 2015/2366 13. panta 1. punkta c) apakšpunkts.

¹⁵ Direktīvas 2013/36/ES 10. pants un Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 4. punkts.

¹⁶ Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 8. punkts.

¹⁷ Direktīvas 2013/36/ES 104. panta 1. punkta e) apakšpunkts un Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 5. punkts.

¹⁸ Sk. dokumentu "Paziņojums ieinteresētajām personām – Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi finanšu instrumentu tirgu jomā".

¹⁹ No tā varētu izrietēt, ka ir nepieciešams iesniegt jaunu pieteikumu par attiecīgo režīmu.

²⁰ Direktīvas (ES) 2015/2366 11. panta 8. punkts un 19. pants un Direktīvas 2009/110/EK 8. pants.

²¹ Direktīvas 2013/36/ES 127. pants; 2. panta 1. punkta 44. apakšpunkts, kā arī 7. un 32. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvā 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu.

²² Regulas (ES) Nr. 575/2013 400. panta 2. punkta c) apakšpunkts, Direktīvas 2014/59/ES 12. un 19. pants un 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts Komisijas 2014. gada 21. oktobra Deleģētajā regulā (ES) 2015/63, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES papildina attiecībā uz *ex ante* iemaksām noregulējuma finansēšanas mehānismos.

²³ 11. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulā (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (ETIR).

tostarp mātesiestādēm vai citām finanšu iestādēm, kas ietilpst tajā pašā koncernā (grupā).

- No izstāšanās dienas tiks ietekmēts arī prudenciālās uzraudzības režīms attiecībā uz riska darījumiem ar trešām personām, kas dibinātas Apvienotajā Karalistē.²⁴ Tas neskar lēmumus par atbilstību, ko ES varētu pieņemt attiecībā uz konkrētu prudenciālās uzraudzības režīmu, kas minēts KPD tekstā.²⁵ Līdzīgi tam noregulējuma kontekstā no izstāšanās dienas varētu tikt ietekmēts saistību atbilstības novērtējums pašu kapitāla un atbilstīgo saistību minimuma prasību vajadzībām (attiecībā uz saistībām, kas emitētas saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem).²⁶

3. LĪGUMI

- Līgumu turpinātību attiecībā uz attiecībām starp personām, kas dibinātas attiecīgi Savienībā un Apvienotajā Karalistē, ietekmēs vienotās pases zaudējums, jo tas mazinās Apvienotajā Karalistē atrodošos sabiedrību spēju turpināt izpildīt konkrētas saistības, veikt darbību un nodrošināt pakalpojumu nepārtrauktību saistībā ar līgumiem, kuri noslēgti pirms izstāšanās dienas. No izstāšanās dienas ES normas par tiesību kolīziju un piekritību (jurisdikciju) uz Apvienoto Karalisti vairs neattieksies. Ja līgumiem²⁷ ir piemērojami Apvienotās Karalistes tiesību akti vai ja tie ietver klauzulu ar izvēli par konkrētas valsts tiesībām vai vienošanos par piekritību kādai Apvienotās Karalistes tiesai, šo līgumu pusēm ir rūpīgi jānovērtē Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekme uz šo līgumu spēkāesību un izpildāmību un jāmazina riski, tostarp riski, kuriem pakļauti to klienti.

Komisijas tīmekļvietnē par bankām un finansēm (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance_lv) ir sniegta vispārīga informācija par bankām un maksājumu pakalpojumiem. Vajadzības gadījumā šīs vietnes tiks atjauninātas, iekļaujot papildu informāciju.

Eiropas Komisija

Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāts

²⁴ Sk. Regulas (ES) Nr. 575/2013 107., 114., 115., 116., 132., 142. pantu, 143. panta 1. punktu, 151. panta 4. un 9. punktu, 283. pantu, 312. panta 2. punktu un 363. pantu.

²⁵ Sk. Regulas (ES) Nr. 575/2013 107., 114., 115., 116. un 142. pantu.

²⁶ Sk. Direktīvas 2014/59/ES 45. un 55. pantu. Sk. arī Eiropas Banku iestādes atzinuma par jautājumiem, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības (EBA/Op/2017/12) IV daļu (Noregulējums un noguldījumu garantiju sistēmas), 16. un nākamās lpp.

²⁷ Piemēram, līgumi, kas atbalsta atbilstīgu saistību emisiju saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 55. pantu.